

การศึกษาเปรียบเทียบหลักคำสอนเรื่องกรรมใน พุทธศาสนา และ ศาสนาฮินดู

นาง จีรวรรณ ชินะโชติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

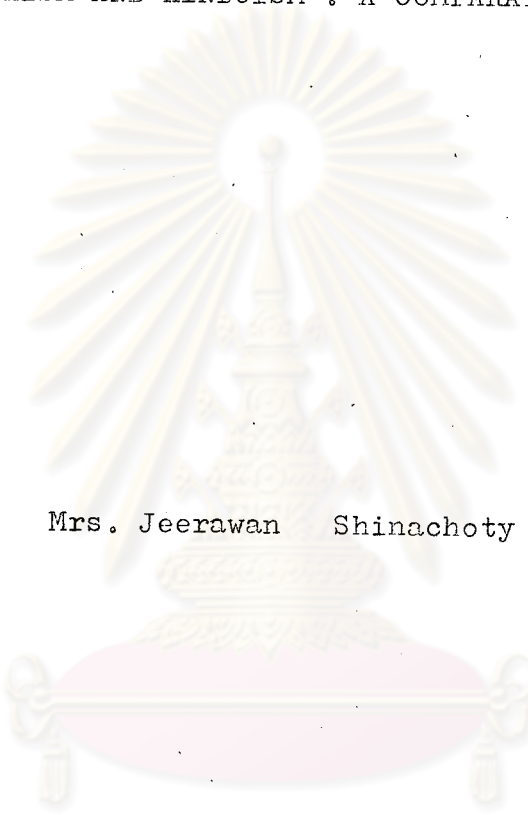
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๖๓

THE DOCTRINE OF KARMA
IN BUDDHISM AND HINDUISM : A COMPARATIVE STUDY

Mrs. Jeerawan Shinachoty

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Philosophy

Graduate School

Chulalongkorn University

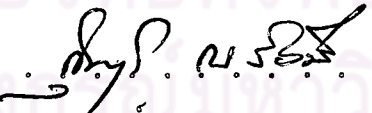
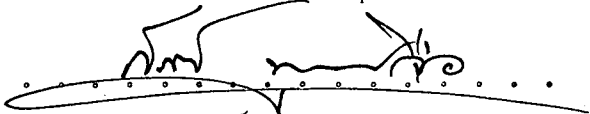
1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การศึกษาเปรียบเทียบหลักคำสอนเรื่องกรรม
ใน พุทธศาสนา และ ศาสนาฮินดู
โดย : นาง จีรวรรณ ชินะโชติ
ภาควิชา : ปรัชญา
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ณ รั้งมี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
 . . . . . คนบคับัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 . . . . . ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิจิตร เกกวิศิษฐ์)
 . . . . . กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุนทร ณ รั้งมี)
 . . . . . กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ กิรติ บุญเจือ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาเปรียบเทียบหลักคำสอน เรื่องกรรม

ชื่อนิสิต

ในพุทธศาสนา และ ศาสนาฮินดู

อาจารย์ที่ปรึกษา

นาง จีรวรรณ ชินะโชติ

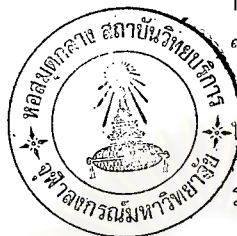
ภาควิชา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ณ รังษี

ปีการศึกษา

ปรัชญา

๒๕๒๓

บทคัดย่อ

จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้ เพื่อเรียนรู้ถึงทรรศนะเรื่องกรรม ซึ่งเป็นหลักคำสอนสำคัญประการหนึ่งของพระพุทธศาสนา และ ศาสนาฮินดู และเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความคล้ายคลึงกัน และความแตกต่างของหลักคำสอนดังกล่าวในปรัชญาทั้งสองระบบ

จากการศึกษาวิเคราะห์ ทำให้พบว่า ในหลักคำสอนของทั้งพระพุทธศาสนา และ ศาสนาฮินดู นั้น แนวความคิดเรื่องกรรมเป็นความคิดที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งชี้ให้เห็นถึงอภิปรัชญาของระบบทั้งสอง หลักคำสอนเรื่องกรรมของพุทธปรัชญา และ ปรัชญาฮินดูเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันมากในหลักใหญ่ ๆ แต่แตกต่างกันในรายละเอียด

พระพุทธศาสนาและศาสนาฮินดู เห็นพ้องกันว่า กฎแห่งกรรมซึ่งเป็นกฎแห่งเหตุและผล เป็นทั้งกฎธรรมชาติและกฎทางศีลธรรม ในแง่ที่เป็นกฎธรรมชาติ กฎนี้ยืนยันว่า ทุกสิ่งทุกอย่างย่อมเกิดขึ้น เป็นไปตามอำนาจของเหตุปัจจัย ในแง่ที่เป็นกฎทางศีลธรรม กฎนี้มีหลักกว้าง ๆ ว่า ผลย่อมสอดคล้องกับเหตุ ผู้ทำกรรมดี ย่อมได้รับผลดี ผู้ทำกรรมชั่วย่อมได้รับผลชั่ว แต่ในเรื่องที่เกี่ยวกับการกระทำว่า ทำอย่างไรจึงจะเรียกว่าเป็นกรรมดี และทำอย่างไร จึงจัดเป็นกรรมชั่วนั้น พระพุทธศาสนากับศาสนาฮินดูมีความเห็นสอดคล้องกันบางส่วน และแตกต่างกันบางส่วน

เช่น เรื่องการฆ่าสัตว์โดยเจตนา ซึ่งพุทธศาสนาถือว่า เป็นบาปทุกกรณี แต่ศาสนาฮินดู เห็นว่า ถ้าเป็นกรณีฆ่าสัตว์บุญชายัญ ก็ไม่บาป เป็นต้น

พระพุทธศาสนาถือว่า กฎแห่งกรรมเป็นกฎที่มีอยู่อย่างอิสระ ไม่ขึ้นกับพระผู้เป็นเจ้าหรือผู้มีอำนาจสูงสุดใดๆ แต่ศาสนาฮินดูถือว่า กฎแห่งกรรมเป็นกฎที่กำหนดขึ้นโดยพระผู้เป็นเจ้า พระองค์จึงเป็นเจ้าแห่งกฎแห่งกรรม พุทธปรัชญาเห็นว่า บุคคลจะเป็นอะไรและอย่างไรขึ้นอยู่กับกรรมหรือการกระทำของตนเอง แต่ปรัชญาฮินดูถือว่า ทุกสิ่งรวมทั้งมนุษย์เกิดจากพรหมัน เพราะฉะนั้น มนุษย์จะเป็นอะไรและอย่างไร นอกจากจะขึ้นอยู่กับกรรมของตนเองแล้ว ยังขึ้นอยู่กับพระผู้เป็นเจ้าด้วย

กล่าวโดยสรุป จากการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้พบว่า หลักคำสอนเรื่องกรรมเป็นหลักคำสอนที่สำคัญทั้งของพระพุทธศาสนาและศาสนาฮินดู ซึ่งในหลักคำสอนเรื่องนี้ ศาสนาทั้งสองมีความเห็นสอดคล้องกันในหลักใหญ่ ๆ แต่แตกต่างกันในรายละเอียดหลายประการ.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   The doctrine of Karma in Buddhism and
                                Hinduism : A Comparative Study.
Name   Mrs. Jeerawan Shinachoty
Thesis Advisor   Associate Professor Sunthorn Na - Rangsi,
                                Ph.D
Department   Department of Philosophy
Academic year   1980

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the concept of karma, one of the significant concepts of Buddhism and Hinduism. A comparison will be made to show the similarities and differences of this concept in both religions.

The result of a critical and analytical study reveals that the doctrine of karma is one of the significant teachings of both systems and relates necessarily to their metaphysics. The concept of karma of Buddhism and Hinduism is similar in the general considerations but different in some particular details.

The two religions agree on the point that the law of karma which is the law of cause and effect is both the law of nature and the law of morality. As a natural law it maintains that everything comes into being according to the nature of its cause. In its status as the law of morality it has a general rule that the result of a man's action is

4

always in accord with its cause----- to do good is to receive good and to do evil is to receive evil. But what kind of action is to be regarded as good or evil, Buddhism and Hinduism have some points of difference and similarity, e.g. Buddhism regards every intended killing of animal as a sin while Hinduism holds that the killing of animal in the sacrificial ceremony is not a sin.

Buddhism maintains that the law of karma exists by its own nature depending neither on God nor on any other Supreme Being. But Hinduism holds that the law of karma is the law determined by God and He is its Lord. According to Buddhism what and how a man will depends on what he did in the past and is doing at present. To Hinduism everything including man comes from Brahman; what and how a man will depends on both his own karma and the grace of God.

To conclude, this research has revealed that the doctrine of karma is significant to both Buddhism and Hinduism. In the scope of this doctrine the two systems agree in general aspects of the law and differ in some particular details.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะสำเร็จเป็นรูปเล่มขึ้นมาได้เลย หากไม่ได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร ณ รั้งมี ซึ่งเป็นอาจารย์ท่านแรกที่ทำให้ความรู้ทางปรัชญาแก่ผู้เขียน และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนด้วย ท่านได้กรุณาช่วยเหลือให้คำแนะนำวิธีการเขียน ตลอดจนระยะเวลาอันมีค่ายิ่ง ในการตรวจทานแก้ไขเนื้อหาสาระ และถ้อยคำการใช้ภาษาในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นอกจากนั้นแล้ว ท่านยังได้เมตตาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และกำลังใจ แก่ผู้เขียน ในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด ผู้เขียนรู้สึกสำนึกในพระคุณอย่างหาที่สุคติได้ และใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านไว้ในโอกาสนี้ด้วย

อนึ่ง ผู้เขียนใคร่ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ในภาควิชาปรัชญาที่ได้กรุณาให้ความรู้ แนะนำสั่งสอน และเป็นกำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา

นอกจากนี้ ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณกัลยาณมิตร และลูกศิษย์ทั้งหลาย ที่ได้ร่วมมือช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี

ความผิดพลาดในด้านความคิดเห็นที่เสนอในเชิงปรัชญา และความบกพร่องอื่น ๆ ที่ปรากฏ ผู้เขียนขอน้อมรับผิดแต่เพียงผู้เดียว ส่วนความดีคุณาประโยชน์ใด ๆ ที่อาจมีอยู่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอมอบให้กับมารดา ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ทั้งชีวิตและความหวังแก่ผู้เขียนมาโดยตลอด.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
บทที่	
๑ บทนำ	๑
๒ หลักเรื่องกรรมในพุทธศาสนา	๓
๓ หลักเรื่องกรรมในศาสนาฮินดู	๓๔
๔ วิเคราะห์เปรียบเทียบ แนวความคิดเรื่องกรรม ในพระพุทธศาสนา และ ในศาสนาฮินดู	๔๗
๕ บทสรุป และ ข้อเสนอแนะ	๑๑๐
บรรณานุกรม	๑๑๔
ประวัติการศึกษา	๑๑๖

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญคำย่อ

คำย่อในสารบัญนี้ เป็นคำย่อที่ใช้ในการอ้างอิงพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับหลวง กรมการศาสนา พุทธศักราช ๒๕๑๔ คำย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ มีดังนี้.-

<u>คำย่อ</u>	<u>ย่อมาจาก</u>
วินย. ม.	พระวินัยปิฎก มหาวรรค
ช. ธ.	พระสุตตันตปิฎก ชุททกนิกาย ธรรมบท
ช. ส.	พระสุตตันตปิฎก ชุททกนิกาย สุตตนิบาต
ช. อุ.	พระสุตตันตปิฎก ชุททกนิกาย อุทาน
ม. ม.	พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก
ม. อุปริ.	พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย อุปริปัณณาสก
ล. ม.	พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค
ล. ส.	พระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค
อ. จตุก.	พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกนิบาต
อ. ฉก.	พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ฉกนิบาต
อ. ติก.	พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต
อ. ทสก.	พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ทสกนิบาต
อ. ปญจก.	พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย ปญจกนิบาต

เครื่องหมาย เล่ม, ข้อ และ หน้า

เลขตัวแรกหมายถึงเล่ม ตัวที่สองหมายถึงข้อ ตัวที่สามหมายถึงหน้า
เช่น ม.ม. ๑๓ / ๘๘ / ๘๒ หมายความว่า พระสุตตันตปิฎก มัชฌิมนิกาย
มัชฌิมปัณณาสก เล่ม ๑๓ ข้อ ๘๘ หน้า ๘๒